

Oslo 14.04.19

Høringsinnspill endringer i straffeloven

Nasjonalt SRHR¹-nettverk vil takke for muligheten til å sende skriftlig innspill til høring om forslag til endring i straffeloven mv. (avvergingsplikt, tvangsekteskap, skyting mot politiet m.m.).

Nasjonalt SRHR-nettverk samler aktører som jobber innenfor feltet seksuell og reprodutiv helse og rettigheter, og skal sikre samordning mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reprodutiv rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reprodutiv helse, uavhengig av alder, kjønn, geografi eller andre sosiale forhold eller faktorer. Nettverket består av over 110 medlemmer fra hele landet.

Overordnet mener undertegnende medlemmer av Nasjonalt SRHR-nettverk at avvergingsplikten er viktig for å ansvarliggjøre oss alle, for å forhindre alvorlige straffbare handlinger, men den er spesielt viktig for profesjoner som helsepersonell og lærere siden man løses fra taushetsplikten, og dermed unngår å stå i et dilemma mellom å ønske å avverge og å overholde taushetsplikten.

Avvergingsplikten for kjønnslemlestelse

Undertegnende medlemmer er enige i den foreslåtte endringen om at kjønnslemlestelse omfattes av § 196. Alle bør ha plikt til å avverge denne skadelige praksisen, og vi ser ingen grunn til å legge begrensninger for hvem som inkluderes i avvergingsplikten.

Avvergingsplikten ved prevensjonsveiledning av unge

Vi mener det er et godt forslag å legge til et nytt annet ledd annet og tredje punktum om at avvergingsplikten ikke gjelder for overtredelser av § 299 når de involverte er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling. Dette vil åpne for at helsepersonell kan skrive ut prevensjon til unge under 14 år hvis yrkesutøveren finner relasjonen jevnbyrdig etter sin vurdering. Dermed vil unge kunne få samtale med noen som har taushetsplikt, og de kan få tilgang til prevensjon slik at de unngår å bli uønsket gravide. Uten denne bestemmelsen er det større fare for at de under 14 ikke vil oppsøke helsevesenet, og at de blir avvist hvis de gjør det.

Seksuallovbrudd mv. rettet mot barn mellom 14 og 16 år

Vi mener at avvergingsplikten bør omfatte grov seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år (straffeloven § 303). Denne typen lovbrudd er såpass alvorlige at vi mener det bør være en plikt til beskytte barn mot dette.

¹ SRHR står for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter.

Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon

Vi mener straffeloven § 296 bør tas inn i straffeloven § 196 om avvergingsplikt, for å beskytte innsatte mv. mot seksuell utnyttelse.

Avvergingsplikt for tvangsekteskap

Vi er enige i at tvangsekteskap skal omfattes av avvergingsplikten, da dette er et alvorlig lovbrudd med store negative konsekvenser for dem som utsettes.

Utenomrettslige tvangsekteskap

Undertegnende medlemmer er enige i at utenomrettslig/religiøst tvangsekteskap skal omfattes av samme avvergingsplikt som rettslige tvangsekteskap, da det i praksis vil ha de samme negative konsekvensene for de utsatte.

Utleie av lokaler som brukes til prostitusjon

Vi ber departementet vurdere lovbestemmelsen opp mot behovet for vern av dem som selger sex. Denne gruppen er allerede i en sårbar situasjon og blir enda mer sårbare om de i tillegg risikerer å bli kastet ut av sin bolig. Utleiers bekymring for selv å bli idømt straff, kan gå utover vern og behov for bolig for personer som selger sex.

Følgende medlemmer av Nasjonalt SRHR-nettverk stiller seg bak dette innspillet:

- Stiftelsen Tryggere
- Sex og samfunn
- Norsk forening for klinisk sexologi